EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

2. juuni 2005 *

Kohtuasjas C-89/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Raad van State (Madalmaad) 18. veebruari 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. veebruaril 2004, menetluses

Mediakabel BV

versus

Commissariaat voor de Media,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud A. Borg Barthet, J.-P. Puissochet (ettekandja), S. von Bahr ja J. Malenovský,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik M. M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 20. jaanuari 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Mediakabel BV, esindajad: *advocaat* M. Geus ja *advocaat* E. Steyger,

— Commissariaat voor de Media, esindaja: *advocaat* G. Weesing,

— Madalmaade valitsus, esindajad: H. G. Sevenster ja C. Wissels,

— Belgia valitsus, esindaja: A. Goldman, keda abistasid *avocat* A. Berenboom ja *avocat* A. Joachimowicz,

— Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues ja S. Ramet,

— Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: C. Jackson,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: W. Wils,

olles 10. märtsi 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, lk. 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ (EÜT L 202, lk 60; ELT eriväljaanne 06/02, lk 321; edaspidi direktiiv 89/552), artikli 1 punkti a ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8; edaspidi „direktiiv 98/34") artikli 1 punkti 2 tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus esitati kohtumenetluse käigus, mille Mediakabel BV (edaspidi „Mediakabel") algatas Commissariaat voor de Media (meedia-amet) otsuse peale, mille kohaselt Mediakabeli poolt klientidele pakutav teenus „Filmtime" on teleringhäälingu teenus, millele kohaldub sellistele teenustele Madalmaades rakendatav loakord.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Direktiivi 89/552 artikli 4 lõige 1 näeb ette teleringhäälinguorganisatsioonide kohustuse reserveerida suurem osa oma saateajast Euroopa päritolu teostele.

4 Selle direktiivi artikkel 1 sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *teleringhääling* — avalikkusele vastuvõtmiseks mõeldud kodeerimata või kodeeritud teleprogrammide esialgne edastus kaabli või eetri, sealhulgas satelliidi kaudu. See hõlmab ettevõtjate vahelist programmide edastamist,

eesmärgiga neid avalikkusele edasi saata. See ei hõlma sideteenuseid, mille abil edastatakse teavet või muid teateid üksiktellimuse alusel nagu fakside edastamine, elektroonilised andmepangad ja muud sellised teenused;

[...]".

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul („direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta") (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399) määratleb infoühiskonna teenuste suhtes kohaldatava ühenduse õigusliku raamistiku. Selle direktiivi artikli 2 punkti a kohaselt on „infoühiskonna teenused" „teenused direktiivi 98/34/EÜ (muudetud direktiiviga 98/48/EÜ) artikli 1 lõike 2 tähenduses".

6 Direktiivi 98/48 artikli 1 kohaselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

2) *teenus* — infoühiskonna iga teenus ehk kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest osutatavad teenused.

Selle määratluse puhul tähendab:

— „vahemaa tagant", et teenust osutatakse ilma osapoolte üheaegse kohalolekuta,

— „elektroonilisel teel", et teenus saadetakse lähtepunktist ja võetakse sihtkohas vastu elektrooniliste andmetöötlus- (sh pakkimisseadmete) ja säilitusseadmete abil ning seda saadetakse, edastatakse ja võetakse vastu täielikult juhtmete või raadio kaudu, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil,

— „teenusesaaja isikliku taotluse alusel", et teenust osutatakse andmeedastusena isikliku taotluse alusel.

Käesoleva määratluse alla mittekuuluvate teenuste näidisloend on toodud V lisas.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

— raadioringhäälingu teenustele;

— direktiivi 89/552/EMÜ artikli 1 punktis a sätestatud teleringhäälingu teenustele.

[...]".

7 Direktiivi 98/34 V lisa, mille pealkiri on „Näidisloend teenustest, mis ei kuulu artikli 1 punkti 2 teises lõigus viidatud teenuste hulka", sisaldab punkti 3 „Teenused, mida ei osutata „teenusesaaja isikliku taotluse põhjal"", milles määratletakse „Teenused, mida osutatakse, edastades andmeid üksikisiku nõudeta, ning mis on mõeldud samaaegselt piiramatule arvule vastuvõtjatele (rühmaedastus)". Selle punkti 3 alapunktis a on mainitud „direktiivi 89/552/EMÜ artikli 1 punktis a sätestatud teleringhäälingu teenused (kaasa arvatud tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem)".

8 Direktiivi elektroonilise kaubanduse kohta 18. põhjenduse kuuenda ja seitsmenda fraasi kohaselt:

„teleringhääling direktiivi EMÜ/89/552 tähenduses ja raadioringhääling ei ole infoühiskonna teenused, sest neid ei osutata isikliku taotluse alusel; seevastu teenused, mida edastatakse punktist punkti, nagu tellitav videoteenus või kommertsteadaannete saatmine elektronposti teel, on infoühiskonna teenused".

Siseriiklikud õigusnormid

9 Meediaseaduse (Mediawet) artikli 1 punkti f kohaselt mõistetakse „programmi" all „vaadatava või kuulatava sisuga elektroonilist toodet, mis on mõeldud ringhäälingu kaudu levitamiseks ja avalikkuse või selle osa poolt vastuvõtmiseks, välja arvatud andmesideteenused, mis on kättesaadavad ainult isikliku taotluse alusel, ning muud interaktiivsed teenused". Sama artikli punkt 1 määratleb „erilevikuga programmi" kui „kodeeritult levitatavat programmi, mis on mõeldud vastuvõtmiseks avalikkuse osale, kes on sõlminud programmi haldava ringhäälinguorganisatsiooniga selle vastuvõtmist käsitleva lepingu".

10 Selle seaduse artikli 71a lõige 1 sätestab, et arvestamata telekommunikatsiooniseaduses (Telecommunicatiewet) sätestatut, võib kommertsringhäälinguorganisatsioon edastada enda poolt toimetatud programmi või korraldada selle edastamist ainult siis, kui ta on saanud selleks loa Commissariaat voor de Medialt.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

11 Esiteks pakub Mediakabel oma tellijatele 1999. aasta lõpust saadik kolmandate isikute poolt hallatavate teatavate võrkude kaudu teenust „Mr. Zap". See teenus, mille jaoks Commissariaat voor de Media on meediaseaduse alusel loa andnud, võimaldab kuupõhise tellimuse alusel dekoodrit ja kiipkaarti kasutades vastu võtta

teleprogramme täienduseks võrgu haldaja poolt pakutavatele. Teiseks pakub Mediakabel teenuse „Mr. Zap" tellijatele tasulist ligipääsu („pay per view") täiendavatele programmidele teenuse nimega „Filmtime" raames. Kui „Mr. Zap'i" tellija soovib tellida filmi „Filmtime'i" kataloogist, teeb ta seda teleri kaugjuhtimisseadme abil või telefoni teel eraldi esitatava taotlusega, ning pärast seda, kui on end isikliku koodi abil identifitseerinud ja automaatselt tasunud, saab ta isikliku parooli, mis võimaldab tal teleekraanil või telekavas osutatud ajal vaadata ühte või enamat iga kuu pakutavast 60 filmist.

12 15. märtsi 2001. aasta otsusega teatas Commissariaat voor de Media Mediakabelile, et peab teenust „Filmtime" erilevikuga programmiks meediaseaduse artikli 1 tähenduses, mille kohta tuleb kõnealuse seaduse artikli 71a lõike 1 alusel esitada kirjalik loataotlus. Mediakabel esitas Commissariaat voor de Mediale sellise taotluse, kuid märkis esitamisel, et tema arvates ei peaks järgitavat menetlust kohaldama kõnealuse teenuse puhul, mis Mediakabeli arvates kujutab endast interaktiivset teenust, mis kuulub infoühiskonna teenuste hulka ja on seetõttu väljaspool põhikohtuasja kostja järelevalvepädevust. Viimane andis 19. juuni 2001. aasta otsusega viieks aastaks loa erilevikuga teleprogrammi „Filmtime" edastamiseks, ilma telekommunikatsiooniseaduse sätteid välistamata.

13 Mediakabel esitas selle otsuse peale vaide, mille Commissariaat voor de Media 20. novembril 2001 rahuldamata jättis. Samuti jäeti 27. septembri 2002. aasta otsusega rahuldamata Mediakabeli poolt Rechtbank te Rotterdamile esitatud kaebus.

14 Mediakabel kaebas asja edasi Raad van State'i, milles väitis, et tema teenus „Filmtime" ei kujuta endast programmi meediaseaduse artikli 1 tähenduses. Eelkõige väitis Mediakabel, et kõnealusele teenusele on juurdepääs ainult isikliku taotluse alusel ning seega tuleb seda pidada mitte teleringhäälingu teenuseks, vaid üksiktellimuse alusel osutatavaks telesideteenuseks direktiivi 89/552 artikli 1 punkti a kolmanda lause tähenduses, mis seega jääb väljapoole asjaomase direktiivi kohaldamisala. Seoses filmidega, mis ei ole alati taotluse alusel vahetult kättesaadavad, on Medikabeli sõnul tegemist teenusega „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem", mida just nimelt seetõttu, et see on kättesaadav tellija isikliku taotluse alusel, ei saa vaadelda direktiivi 89/552 nõuete, eelkõige nõude reserveerida teatud osa saateajast Euroopa päritolu teostele, kohaldamist eeldavana.

15 Le Raad van State märkis, et mõistet „programm" meediaseaduse artikli 1 punkti f tähenduses tuleb tõlgendada kooskõlas direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a ette nähtud „teleringhäälingu teenuse" määratlusega. Le Raad van State tõdes, et direktiiv 98/34, ja eriti direktiivi V lisa punkti 3 alapunkt a, mis loeb teenuse „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem" teleringhäälingu teenuste hulka kuuluvateks, näib andvat viimati mainitud mõistele täpsema määratluse kui direktiivi 89/552 artikli 1 punkt a, muutes nõnda keerukamaks viimati mainitud direktiivi ja direktiivi elektroonilise kaubanduse kohta vastavate kohaldamisalade määratlemise. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märkis samuti, et teenusel „Filmtime" on nii infoühiskonna teenuse tunnused (nimelt asjaolu, et see on kättesaadav tellija isikliku taotluse alusel) kui ka teleringhäälingu teenuse tunnused (Mediakabel valib saadaolevad filmid ja määrab nende levitamise sageduse ja ajad).

16 Neil asjaoludel otsustas Raad van State menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. a) Kas mõistet „teleringhääling" direktiivi 89/552/EMÜ artikli 1 punkti a tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab mitte direktiivi 98/34/EÜ, muudetud direktiiviga 98/48/EÜ, artikli 1 punktis 2 ette nähtud „infoühiskonna teenust", vaid vastupidi teenuseid, mida on kirjeldatud direktiivi 98/34/EÜ V lisa näidisloendis teenustest, mis ei kuulu artikli 1 punkti 2 teises lõigus viidatud teenuste hulka, ja eelkõige teenuseid, mida kirjeldatakse selle loendi punktis 3, kus mainitakse teenust „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem", ja mis ei ole seega „infoühiskonna teenused"?

b) Kui vastus küsimusele 1a on eitav, siis kuidas tuleb mõistet „teleringhääling" direktiivi 89/552/EMÜ artikli 1 punkti a tähenduses eristada samas artiklis mainitud mõistest „sideteenused, mille abil edastatakse teavet üksiktellimuse alusel"?

2. a) Millistest kriteeriumidest lähtudes tuleb vastata küsimusele, millega soovitakse teada, kas selline teenus, nagu on käesolevas asjas kõne all, kus tellija saab teenuse pakkuja poolt valitud filmide võrgus levitatavaid ja kodeeritud signaale pärast iga filmi eest eraldi tasumist dekodeerida isikliku taotluse alusel teenuse pakkuja poolt saadetud parooli abil ja vaadata neid filme teenuse pakkuja poolt määratud erinevatel aegadel ja mis seega sisaldab infoühiskonna (isiklike) teenuste teatavaid elemente ning samal ajal teleringhäälingu teenusele iseloomulikke elemente, on teleringhäälingu teenus või infoühiskonna teenus?

b) Kas selles osas tuleb eelistada tellija või teenuse pakkuja lähtekohta? Kas kõnealuse teenusega konkureerivad teenused omavad selles küsimuses tähtsust?

3. Kas käesolevas asjas tuleb omistada tähtsust asjaolule, et

— ühest küljest, kui kõnealune teenus määratletakse „infoühiskonna teenusena", mis ei ole hõlmatud direktiiviga 89/552/EMÜ, võib selline määratlus kahjustada nimetatud direktiivi mõjukust, eelkõige selle eesmärke, mille aluseks on nõue reserveerida teatud osa saateajast Euroopa päritolu teostele, ja

— teisalt, kui direktiiv 89/552/EMÜ on kohaldatav, ei ole sellest tulenev kohustus reserveerida teatud osa saateajast Euroopa päritolu teostele kuigi mõistlik, kuna tellijad maksavad filmi eest ja saavad vaadata ainult seda filmi, mille eest nad on tasunud?"

Eelotsuse küsimused

Esimese küsimuse punkt a

17 Esimese küsimuse punktis a soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas mõiste „teleringhääling" direktiivi 89/552 artikli 1 punkti a tähenduses hõlmab teenuseid, mis ei ole kaetud mõistega „infoühiskonna teenused" direktiivi 98/34

artikli 1 punkti 2 tähenduses ja mis on ette nähtud viimati mainitud direktiivi V lisa punktis 3.

18 Nagu Belgia valitsus on õigustatult märkinud, on mõiste „teleringhäälingu teenus" kohaldamisala autonoomselt määratletud direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a, mis sisaldab kõiki määratlemiseks vajalikke elemente. Nii on selle mõistega hõlmatud kõik avalikkusele vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide kaabli või eetri, sealhulgas satelliidi kaudu, kodeeritud või kodeerimata esialgse edastamise teenused.

19 Direktiiv 98/34 ja direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta eesmärk erineb direktiivist 89/552. Esimesena mainitud direktiivid kehtestavad ühenduse õigusliku raamistiku, mida kohaldatakse üksnes direktiivi 98/34 artikli 1 punktis 2 ette nähtud infoühiskonna teenuste suhtes, teisisõnu kõigi vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel osutatavate teenuste suhtes. Direktiiv 98/34 näeb mainitud sättega sõnaselgelt ette, et „direktiivi ei kohaldata [...] direktiivi 89/552/EMÜ artikli 1 punktis a sätestatud teleringhäälingu teenustele". Direktiiv 98/34 piirdub selles osas viitega direktiivile 89/552 ega sisalda sarnaselt direktiiviga elektroonilise kaubanduse kohta mingit teleringhäälingu teenuste mõiste määratlust.

20 Kahtlemata tundub, nagu sisaldaks direktiivi 98/34 V lisa teenuste kohta, mis ei ole hõlmatud infoühiskonna teenuste mõistega, täpsemaid mõiste „teleringhäälingu teenus" määratluse elemente kui need, mida on mainitud direktiivis 89/552. Ühest küljest on teleringhäälingu teenused selle lisa punktis 3 teenuste hulgas, mida „osutatakse, edastades andmeid üksikisiku nõudeta, ning mis on mõeldud samaaegselt piiramatule arvule vastuvõtjatele (rühmaedastus)". Teisalt on sama punkti alapunktis a osundatud, et teleringhäälingu teenused hõlmavad teenust „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem".

21 Siiski on kõnealusel lisal vastavalt oma pealkirjale ja direktiivi 98/34 artikli 1 punktile 2 vaid näitlik tähendus ja selle ainus eesmärk on välistamise kaudu määratleda mõiste „infoühiskonna teenus". Seega ei ole lisa eesmärk ega tulemuseks mõiste „teleringhäälingu teenus" raamide täpsustamine, mille määratlus sõltub üksnes direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a kindlaksmääratud kriteeriumidest.

22 Lisaks ei saa mõiste „teleringhääling" kohaldamisala mingil viisil tuletada mõistest „infoühiskonna teenus" välistamise teel. Direktiivi 98/34 artikli 1 punktis 2 ning ka direktiivi V lisas mainitakse teenuseid, mis ei ole hõlmatud infoühiskonna teenuse mõistega ja mis samuti ei kujuta endast teleringhäälingu teenuseid. See käib eelkõige raadioringhäälingu teenuste kohta. Samas ei saa teleringhäälingu teenused piirduda direktiivi 98/34 V lisa punktis 3 ette nähtud teenustega, „mida osutatakse, edastades andmeid üksikisiku nõudeta, ning mis on mõeldud samaaegselt piiramatule arvule vastuvõtjatele". Kui toetada sellist tõlgendust, siis oleksid sellised teenused, nagu tellimuse alusel televisiooniteenused, mida levitatakse piiratud arvule vastuvõtjatele, mõistest „teleringhäälingu teenus" välistatud, samas kui direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a ette nähtud kriteeriumide alusel on nad selle mõistega hõlmatud.

23 Lõpuks ei olnud ühenduse seadusandja eesmärk direktiive 98/34 ja 98/48 vastu võttes muuta direktiivi 89/552, mida oli vähem kui aasta enne seda muudetud direktiiviga 97/36. Just seetõttu sedastab direktiivi 98/48, millega muudeti direktiivi 98/34, 20. põhjendus, et direktiiv 98/48 „ei piira [...] direktiivi 89/552 [...] [kohaldamisala]". [täpsustatud tõlge].

24 Seega ei mõjuta direktiiv 98/34 direktiivi 89/552 kohaldamisala.

25 Eeltoodut arvestades tuleb esimese küsimuse punktile a vastata, et direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a ette nähtud mõiste „teleringhääling" on selles artiklis määratletud autonoomselt. Seda mõistet ei saa määratleda vastandina mõistele „infoühiskonna teenus" direktiivi 98/34 artikli 1 punkti 2 tähenduses ja see mõiste ei hõlma seega tingimata teenuseid, mis ei ole viimati mainitud mõistega hõlmatud.

Esimese küsimuse punkt b

26 Esimese küsimuse punktis b soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, milliste kriteeriumide alusel saab otsustada, kas teenus on hõlmatud mõistega „teleringhääling" direktiivi 89/552 artikli 1 punkti a tähenduses või samas artiklis mainitud mõistega „sideteenused, mille abil edastatakse teavet üksiktellimuse alusel".

27 Vahetegemise kriteeriumid on otseselt ette nähtud direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a.

28 Teenus on hõlmatud mõistega „teleringhääling", kui see teenus on avalikkusele vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide esialgne edastus.

29 Kõigepealt tuleb märkida, et telepildi ülekande tehniline teostus ei ole sellise hinnangu andmisel otsustav element, nagu see tuleneb ka artikli 89/552 artikli 1 punktis a kasutatud terminitest „kodeerimata või kodeeritud [...] kaabli või eetri, sealhulgas satelliidi kaudu". Samuti on Euroopa Kohus sedastanud, et teleülekanne kaabli kaudu kuulub eelmainitud direktiivi kohaldamisalasse, kuigi kõnealuse direktiivi vastuvõtmise ajal oli see tehnoloogia vähelevinud (vt 10. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-11/95: komisjon *v.* Belgia, EKL 1996, lk I-4115, punktid 15–25).

30 Asjaomane teenus peab endast kujutama avalikkusele, st kindlaks määramata hulgale potentsiaalsetele televaatajatele, kellele sama telepilt edastatakse samal ajal, vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide edastamist.

31 Lõpuks, mõiste „sideteenuste üksiktellimuse alusel" mõistest „teleringhääling" välistamisel tuleb järeldada vastupidi, et viimane mõiste hõlmab teenuseid, mida ei osutata isikliku taotluse alusel. Kriteerium, mille kohaselt teleprogramm peab selle mõiste alla kuulumiseks olema „avalikkusele mõeldud", toetab sellist analüüsi.

32 Seega ei saa tasulist televisiooniteenust, mis on kättesaadav piiratud hulgale tellijatele, kuid seotud üksnes levitaja poolt valitud programmidega, mida edastatakse viimase poolt määratud ajakava alusel, pidada üksiktellimuse alusel osutatavaks teenuseks. Seega on see teenus hõlmatud mõistega „teleringhääling". See, et telepilt on kõnealuse teenuse puhul kättesaadav isikliku koodi abil, ei oma tähtsust, kuivõrd tellijatest koosnev vaatajaskond võtab saateid vastu ühel ja samal ajal.

33 Seega tuleb esimese küsimuse punktile b vastata, et teenus on hõlmatud direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a ette nähtud mõistega „teleringhääling", kui tegemist on avalikkusele, st kindlaks määramata hulgale potentsiaalsetele televaatajatele, kellele sama telepilt edastatakse samal ajal, vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide edastusega. Telepildi ülekande tehniline teostus ei ole sellise hinnangu puhul otsustavaks elemendiks.

Teise küsimuse punktid a ja b

34 Teise küsimuse punktides a ja b, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas selline teenus, nagu põhikohtuasjas käsitletav teenus „Filmtime", on direktiivi 89/552 kohaldamisalasse kuuluv teleringhäälingu teenus või eelkõige direktiiviga elektroonilise kaubanduse kohta hõlmatud infoühiskonna teenus, ning millised on kriteeriumid, mida tuleb sellise analüüsi puhul arvesse võtta.

35 Nagu Commissariaat voor de Media ning Madalmaade, Belgia, Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi valitsus ja komisjon on põhjendatult märkinud, tuleneb eelotsuse küsimuse esitamise otsuses sisalduvatest üksikasjadest, et selline teenus nagu „Filmtime" vastab mõiste „teleringhäälingu teenus" tunnustele, mida meenutati vastuses esimese küsimuse punktile b.

36 Kõnealune teenus seisneb televaatajatest koosnevale avalikkusele mõeldud filmide edastamises. Seega on see teenus kahtlemata seotud teleprogrammidega, mida edastatakse määratlemata hulgale potentsiaalsetele televaatajatele.

37 Mediakabeli põhjendusi, mille kohaselt seda tüüpi teenus, mis on kättesaadav üksnes isikliku taotluse alusel tänu erilisele paroolile, mis antakse igale tellijale isiklikult, on seetõttu „üksikisiku nõude alusel osutatav" infoühiskonna teenus, ei saa toetada.

38 Isegi kui kõnealune teenus vastab mõiste „infoühiskonna teenus" direktiivi 98/34 artikli 1 punkti 2 tähenduses kahele esimesele kriteeriumile, st seda osutatakse vahemaa tagant ja elektrooniliste seadmete abil, siis ei vasta see kõnealuse mõiste kolmandale kriteeriumile, mille kohaselt asjaomast teenust peab osutama „teenusesaaja isikliku taotluse alusel". Sellise teenuse nagu „Filmtime" raames pakutavate filmide loendi koostab teenuse pakkuja. Seda filmide valikut pakutakse kõigile tellijaile samadel tingimustel kas ajakirjades või teleekraanil esitatava teabe vahendusel ja kõnealused filmid on kättesaadavad teenuse pakkuja poolt määratud saateaegadel. Filmidele juurdepääsu võimaldav isiklik parool on ainult telepildi, mille signaal on suunatud samal ajal kõigile tellijatele, dekodeerimise vahend.

39 Seega ei telli seda teenust isikliku taotluse alusel iseseisev subjekt, kellel on võimalus interaktiivses keskkonnas programmide seast vabalt valida. Teenust tuleb pidada teenuseks „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem", mida osutatakse „rühmaedastusena", mitte aga „teenusesaaja isikliku taotluse alusel".

40 Mediakabel on Euroopa Kohtule teatanud, et ei ole Raad van State'le möönnud nõustumist sellise teenuse nagu „Filmtime" määratlemisega teenusena „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem". Sellel väitel ei ole tähtsust kõnealuse määratluse suhtes, mis tuleneb asjaomase teenuse tüübi objektiivsete omadustega arvestamisest.

41 Peale selle, vastupidi Mediakabeli väidetele, tunneb ühenduse seadusandja mõistet „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem". Kuigi vastab tõele, et mõiste on ühenduse õiguses täpselt määratlemata, on see mainitud direktiivi 98/34 V lisa näidisloendis, kuuludes teleringhäälingu teenuste hulka. Samuti tuleneb direktiiviga 89/552 samal ajal koostatud 5. mai 1989 piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooni juurde kuuluva seletuskirja punktidest 83 ja 84, millele on viidatud direktiivi neljandas põhjenduses, et teenus „tellitavad videosaated — mitmekanalisüsteem" ei ole „üksiktellimuse alusel osutatav sideteenus" — mõiste, mis vastab direktiivi 89/552 artikli 1 punktis a ette nähtud mõistele ja kuulub seega mainitud konventsiooni kohaldamisalasse (vt selle kohta piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooni seletuskirja teiste punktidega seoses 12. detsembri 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-320/94, C-328/94, C-329/94 ja C-337/94–C-339/94: RTI jt, EKL 1996, lk I-6471, punkt 33, ja 23. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-245/01: RTL Television, EKL 2003, lk I-12489, punkt 63).

42 Mõiste „teleringhäälingu teenus" otsustav kriteerium on seega just „avalikkusele mõeldud" teleprogrammide edastamine. Sellise analüüsi puhul tuleb eelistada teenuse pakkuja lähtekohta.

43 Seevastu, nagu on märgitud esimese küsimuse vastuses, ei ole telepildi ülekande tehniline teostus sellise hinnangu andmisel otsustavaks elemendiks.

44 Mis puutub kõnealuse teenusega konkureerivate teenuste olukorda, siis sellega ei pea arvestama, kuna iga sellist teenust reguleerib konkreetne õiguslik raamistik ja ükski põhimõte ei kohusta kehtestama erinevate tunnustega teenustele sama õiguslikku regulatsiooni.

45 Seetõttu tuleb teise küsimuse punktidele a ja b vastata, et selline teenus nagu „Filmtime", mis seisneb avalikkusele mõeldud teleprogrammide edastamises ja mida ei osutata teenusesaaja isikliku taotluse alusel, on teleringhäälingu teenus direktiivi 89/552 artikli 1 punkti a tähenduses. Mõiste „teleringhäälingu teenus" analüüsimisel tuleb eelistada teenuse osutaja lähtekohta. Seevastu ei oma asjaomase teenusega konkureerivate teenuste olukord sellise hinnangu andmisel tähtsust.

Kolmas küsimus

46 Kolmandas küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas asjaolu, et sellise teenuse nagu „Filmtime" osutajal on raske täita direktiivi 89/552

artikli 4 lõikes 1 ette nähtud kohustust reserveerida teatud osa saateajast Euroopa päritolu teostele, võib välistada teenuse määratlemise teleringhäälingu teenusena.

47 Sellele küsimusele tuleb vastata eitavalt kahel põhjusel.

48 Ühest küljest, kuivõrd teenus vastab kriteeriumidele, mis võimaldavad selle määratleda teleringhäälingu teenusena, ei ole vaja arvestada teenuse osutajale sellest määratlusest tulenevate tagajärgedega.

49 Õigusnormide kohaldamisala ei saa sõltuda nende võimalikest kahjulikest tagajärgedest ettevõtjatele, kelle suhtes ühenduse seadusandja on soovinud norme kohaldada. Lisaks võib mõiste „teleringhäälingu teenus" kitsas tõlgendamine, mille tulemusel välistataks direktiivi kohaldamisalast sellised teenused, nagu põhikohtuasjas käsitletav teenus, kahjustada direktiiviga saavutada soovitavaid eesmärke, ja sellist tõlgendust ei saa seetõttu toetada.

50 Teisalt ei ole sellise teenuse nagu „Filmtime" osutajal võimatu täita direktiivi 89/552 artikli 4 lõiget 1.

51 Seega kehtestab see säte asjaomaste teleringhäälinguorganisatsioonide jaoks Euroopa päritolu teoste „saateaja" kvoodi, kuid selle sätte eesmärk ei ole kehtestada televaatajatele kohustust neid teoseid tegelikult vaadata. Kuigi on vaieldamatu, et sellise teenuse, nagu põhikohtuasjas kõne all olev teenus, osutaja ei määra kindlaks neid teoseid, mida tellijad tegelikult valivad ja vaatavad, jääb siiski teenuse osutajale, nagu mis tahes avalikkusele mõeldud teleprogramme edastavale ettevõtjale, kontroll tema poolt levitatavate toodete üle. Kõnealuse teenuse osutaja poolt teenuse tellijatele pakutavas loendis olevaid kõiki filme levitatakse kõigile tellijatele samadel tingimustel signaali edastamise teel ning tellijad võivad valida, kas selliselt edastatud signaal dekodeerida või mitte. Seega on teenuse osutajale kogu saateaja pikkus teada ja tal on seega võimalik täita talle pandud kohustust „reserveerida suurem osa oma saateajast Euroopa päritolu teostele".

52 Eeltoodut arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et kõnealuse teenuse määratlemisel teleringhäälingu teenusena ei oma tähtsust tingimused, milles sellise teenuse nagu „Filmtime" osutaja täidab direktiivi 89/552 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud kohustuse reserveerida suurem osa oma saateajast Euroopa päritolu teostele.

Kohtukulud

Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ, artikli 1 punktis a ette nähtud mõiste „teleringhääling" on selles artiklis määratletud autonoomselt. Seda mõistet ei saa määratleda vastandina mõistele „infoühiskonna teenus" Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ, artikli 1 punkti 2 tähenduses ja see mõiste ei hõlma seega tingimata teenuseid, mis ei ole viimati mainitud mõistega hõlmatud.**

2. **Teenus on hõlmatud direktiivi 89/552, muudetud direktiiviga 97/36, artikli 1 punktis a ette nähtud mõistega „teleringhääling", kui tegemist on avalikkusele, st kindlaks määramata hulgale potentsiaalsetele televaatajatele, kellele sama telepilt edastatakse samal ajal, vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide edastusega. Telepildi ülekande tehniline teostus ei ole sellise hinnangu puhul otsustavaks elemendiks.**

3. **Selline teenus nagu „Filmtime", mis seisneb avalikkusele mõeldud teleprogrammide edastamises ja mida ei osutata teenusesaaja isikliku taotluse alusel, on teleringhäälingu teenus direktiivi 89/552, muudetud direktiiviga 97/36, artikli 1 punkti a tähenduses. Mõiste „teleringhäälingu**

teenus" analüüsimisel tuleb eelistada teenuse osutaja lähtekohta. Seevastu ei oma asjaomase teenusega konkureerivate teenuste olukord sellise hinnangu andmisel tähtsust.

4. **Teenuse määratlemisel teleringhäälingu teenusena ei oma tähtsust tingimused, milles sellise teenuse nagu „Filmtime" osutaja täidab direktiivi 89/552, muudetud direktiiviga 97/36, artikli 4 lõikes 1 ette nähtud kohustuse reserveerida suurem osa oma saateajast Euroopa päritolu teostele.**

Allkirjad